

ธรรมานุศาสตร์

พิธีรดน้ำสังข์

พิธีหลังน้ำพระพุทธรูปและประสาธน์

การเตรียมการ

- โต๊ะหมู่บูชา ๑ ชุด (ชุดหมู่ ๗ หรือหมู่ ๙)
- โต๊ะน้ำสังข์ พร้อมทั้งอุปกรณ์รดน้ำ ๑ ชุด
- พวงมาลัย ๒ ชาย ๒ พวง
- ด้ายมงคลแฝด ๑ ชุด
- แป้งกระแจะสำหรับเจิม ๑ ที่
- น้ำพระพุทธรูป ๑ ขัน พร้อมขันเล็กสำหรับตักน้ำใส่สังข์ ๑ ที่

เครื่องประกอบ พิธีรดน้ำสังข์

การปฏิบัติ

- (เมื่อถึงกำหนดเวลา)
- เจ้าบ่าวและเจ้าสาวไปนั่งคุกเข่าที่โต๊ะหมู่บูชา (หญิงซ้าย ชายขวา)
- รับเทียนชนวนจากพิธีกร จุดธูปเทียนเช่นเดียวกับตอนพิธีสงฆ์

- พนมมือกล่าวคำบูชาอธิษฐานเพื่อความสุขความเจริญ (พิธีกรจะกล่าวนำ)
- กราบลงที่หมอนพร้อมๆ กัน ๓ ครั้ง
- ไปนั่งที่โต๊ะน้ำสังข์ (หญิงซ้าย ชายขวา)
- พนมมือยื่นพาดโต๊ะวางแขนข้างหน้า น้อมปลายมือลงเล็กน้อย (เพื่อไม่ให้ น้ำสังข์ไหลเข้าหาตัว) และให้มืออยู่เหนือพานดอกไม้รองรับน้ำสังข์
- น้อมศีรษะเล็กน้อยให้กับทุกคนที่ไปหลั่งน้ำสังข์และประสาทพร
- ยื่นมือซ้อนกันรับด้ายมงคลจากประธานในพิธีที่ถอดมงคล ให้แล้วลุกขึ้นยืนพร้อมกัน (เมื่อประธานฯ จับมือบอกลุกขึ้น) เจ้าบ่าวเก็บด้ายมงคลไว้ในกระเป๋าเสื้อบน
- ไปกราบพระที่โต๊ะหมู่บูชา ๓ ครั้ง

หน้าที่ประธานในพิธีหลั่งน้ำพระพุทธรมณฑ์และประสาทพร

การปฏิบัติ

(หลังจากเจ้าบ่าวและเจ้าสาว บูชาพระและนั่งที่โต๊ะน้ำสังข์เรียบร้อยแล้ว)

- ไปที่โต๊ะน้ำสังข์ น้อมศีรษะไหว้พระที่โต๊ะหมู่บูชา ๑ ครั้ง
- รับพวงมาลัยจากพิธีกรและกล่าวว่า “ขออานุภาพแห่งความรักทั้งที่เป็นบุพเพสันนิวาส และปัจจุบันเกื้อหนุนได้โปรดค้าจุนความรักของคุณทั้ง ๒ ให้สดชื่น ยั่งยืนตลอดไป” แล้วสวมให้เจ้าบ่าวและเจ้าสาว (ให้ชายของพวงมาลัยทั้งสองข้างพาดอยู่บนโต๊ะวางแขน)
- รับด้ายมงคลจากพิธีกร พนมมือกล่าวว่า “พระพุทธรเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นมงคลในโลก ด้วยอานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย ขอความสุขสวัสดิ์มงคลจงบังเกิด แก่คุณทั้งสอง ตลอดกาลทุกเมื่อเทอญ” แล้วใช้มือแต่ละข้างกาลคลี่บ่วงด้ายมงคลแต่ละบ่วง ออกสวมศีรษะของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวพร้อมๆ กัน (มือซ้ายสวมเจ้าบ่าว มือขวาสวมเจ้าสาว) โดยให้ปมด้ายอยู่ด้านหลังศีรษะ(ถ้าไม่เรียบร้อยให้จัดอีกครั้งหนึ่ง)
- รับแป้งเจิมจากพิธีกร (หรือพิธีกรถือไว้ให้) ใช้นิ้วชี้จุ่มแป้งจุดที่กลางหน้าผากเจ้าบ่าวและเจ้าสาวเป็น ๓ จุด จุดแรกรำลึกว่า พุทโธ, จุดที่สอง ธัมโม , จุดที่สาม สังโฆ หรือจะระลึกแบบย่อ ๆ ว่า “อะฮุมมะ” ก็ได้ (ความหมายเหมือนกัน)
- รับสังข์จากพิธีกร รินลงที่มือเจ้าบ่าวและเจ้าสาวที่พนมอยู่พร้อมกับกล่าวว่า “ขอให้ทั้งสองจงครองรักกันด้วยความซื่อสัตย์ สมัครสมานเป็นอันเดียวกัน ดุจน้ำที่รินลงรวมกันอยู่นี้”

- (เวลาถอดมงคล) ไปที่โต๊ะน้ำสังข์น้อมศีรษะไหว้พระ ๑ ครั้ง แล้วหันมาทางเจ้าบ่าวและเจ้าสาวกล่าวว่า “ขอสรรพมิ่งมงคลความสุขสวัสดิ์ทั้งหลาย จงมีแก่คุณทั้งสองตลอดกาลทุกเมื่อ เทอญ” แล้วใช้มือทั้งสองปลดมงคล (มือซ้ายปลดข้างเจ้าบ่าว มือขวาปลดเจ้าสาว) พร้อมๆ กัน แล้วรวบด้ายมงคลใส่ไว้ในมือเจ้าบ่าวและเจ้าสาวที่ยื่นออกมารับ แล้วจับมือเจ้าบ่าวและเจ้าสาวเชิญขึ้นขึ้น (ให้เจ้าบ่าวและเจ้าสาวไปกราบพระ)

เสร็จพิธี

หมายเหตุ

- บางแห่งเจ้าภาพเชิญคู่สามีภรรยาเป็นประธานในพิธี กรณีนี้ก็แบ่งกันปฏิบัติคนละคน (ส่วนตอนรดน้ำสังข์ให้จับสังข์ด้วยกัน)

- การจะสวมมาลัย มงคล เติม และหลังน้ำสังข์ให้เจ้าบ่าวหรือเจ้าสาวก่อนนั้นไม่มีข้อกำหนดไว้ แต่ในโบราณถือว่าควรจะให้เกียรติแก่ผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว

- การกล่าวคำต่างๆ ในขณะปฏิบัติพิธีแต่ละขั้นตอนนั้นเป็นเพียงแนวทางหนึ่งเท่านั้น ซึ่งกองอนุศาสนาจารย์ได้ประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับหลักพุทธธรรม

- ด้ายมงคลถือว่าเป็นของสูง เป็นสิริมงคล ให้เก็บไว้ถาวรในที่สูง เช่นบนหิ้งพระ หากจะนำไปใช้ในการต่อไป ก็ใช้ในการที่เป็นมงคลเท่านั้น

- ข้อปฏิบัตินี้เป็นเพียงพิธีการหนึ่งเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ควรปรับให้เข้ากับประเพณีท้องถิ่นนั้นด้วย

อ้างอิง

- คู่มือปฏิบัติพิธีธรรม. กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. สำนักพิมพ์สหธรรมิก. ๒๕๕๕.

.....